

Številka zadeve: 3562-0779/2021-2
Datum: 22. 11. 2021

ZARAS-Zavod za radijsko astronomijo
Miren 16
5291 Miren
e-pošta: andrej.bresan@gmail.com

Zadeva: Postavitev radijskega teleskopa, na zemljišču s parc. št. 1/186, v k.o. Nova vas, v občini Miren - Kostanjevica – strokovno mnenje v postopku pridobitve gradbenega dovoljenja

Z vlogo z dne 8. 11. 2021, prejeto dne 8. 11. 2021 po elektronski pošti, ste zaprosili naslovni zavod za strokovno mnenje k postavitvi radijskega teleskopa pri Novi vasi.

Vlogi ste priložili:

- Pooblastilo občine Miren – Kostanjevica z dne 27. 10. 2021,
- Mnenje o skladnosti s prostorskimi akti št. 3513-17/2021-3 z dne 11. 10. 2021, občina Miren - Kostanjevica,
- Prikaz lege načrtovanih objektov na zemljišču v merilu 1:500,
- Načrt nosilne konstrukcije radijskega teleskopa in kontrolne hiše za radijski teleskop.

Strokovno mnenje izdajamo v povezavi s 112. členom Gradbenega zakona (*Uradni list RS, št. 61/17, 72/17 – popr., 65/20 in 15/21 – ZDUOP*) na podlagi določil 105. in 105. a člena Zakona o ohranjanju narave *Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20; v nadaljevanju: ZON*) in skladno z 31. členom Gradbenega zakona (*Uradni list RS, št. 61/17, 72/17 – popr., 65/20 in 15/21 – ZDUOP*).

Opis posega

Na podlagi prejete vloge in dokumentacije ugotavljamo, da načrtuje investitor ZARAS – Zavod za radijsko astronomijo, Miren 16, 5291 Miren, postavitev radijskega teleskopa, na zemljišču s parc. št. 1/186, v k.o. Nova vas. Objekt bo postavljen južno od pokopališča (južno od zemljišča s parc. št. 1/191). Betonska plošča za radioteleskop bo tlorisnih dimenzij 2,2 m x 2,2 m, uta za tehniko pa 4 m x 3 m. Širše območje načrtovanih objektov bo ograjeno.

1. Strokovno mnenje v postopku presoje sprejemljivosti posega na varovana območja (območja Natura 2000 in zavarovana območja)

Strokovno mnenje v postopku presoje sprejemljivosti posega na varovana območja izdajamo skladno s 105. a členom ZON in 3. odstavkom 42. člena Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (*Uradni list RS št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11*).

Na podlagi prejete vloge in dokumentacije ugotavljamo, da se lokacija oziroma daljinski vpliv obravnavanega posega nahaja na naslednjih varovanih območjih:

Preglednica 1: Posebna varstvena območja (območja Natura 2000)

Ime območja Natura 2000	Koda	Uradna objava
-------------------------	------	---------------

Kras	SPA – SI5000023	Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 - popr., 39/13 - Odl. US, 3/14, 21/16, 47/18)
Kras	SAC – SI3000276	

Glede na status območja, lokacijo in vrsto posega ugotavljamo, da je treba izvesti presojo sprejemljivosti posega na naravo po 105. a in 33. a členu ZON skladno s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja. Presajo sprejemljivosti izvede upravni organ ob izdaji gradbenega dovoljenja na podlagi tega mnenja.

V nadaljevanju podajamo ugotovitve o učinkih posega in varstvenih ciljnih varovanih območjih, na katere bi poseg lahko vplival ter podajamo oceno vplivov posega na varstvene cilje varovanih območjih.

Pravila ravnanja na Natura območju

Pri izvajanju posegov in dejavnosti na Natura območjih, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši (7. člen Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 39/13-Odl.US, 3/14, 21/16 in 47/18).

Opredelitev do posega

Območje predvidene gradnje je pomembno za ohranitev ogroženih in zavarovanih vrst in vrst zaradi katerih je bilo opredeljeno območje Natura 2000 - Kras, kot npr. rjavi srakoper (*Lanius collurio*), podhujka (*Caprimulgus europaeus*), smrdokavra (*Upupa epops*), barjanski okarček (*Coenonympha oedippus*) (Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19). Območje načrtovanega posega je prehranjevalni in gnezditveni življenjski prostor varovanih vrst ptic, npr. rjavega srakoperja, podhujke. Ocenjujemo, da bi v primeru odstranjevanja lesne zarasti v neustreznem času - času razmnoževanja varovanih vrst ptic, načrtovana gradnja lahko negativno vplivala na ugodno stanje teh vrst. Odstranjevanje lesne zarasti in izvajanje del v času gnezdenja ptic povzroča motnjo pri razmnoževanju in speljevanju mladičev ter manjšanje zaroda.

Osvetljevanje moti nočno aktivne živali pri njihovih aktivnostih, slabša njihove življenjske razmere in zmanjšuje količino hrane. Nočne vrste žuželk (npr. nočni metulji, hrošči, enodnevnice, dvokrilci), se orientirajo po luni, svetilke pa njihovo orientacijo zmedejo saj priletijo na njih. Tam so precej lažji plen plenilcem kot v njihovem naravnem okolju, mnoge tam tudi poginejo. Ker se v času kroženja okoli svetilke ne prehranjujejo in ne razmnožujejo, imajo zato manj potomcev. Sčasoma je njihovo število tako vse manjše. Zaradi zmanjševanja števila žuželk pa je tudi manj hrane za njihove plenilce, npr. podhujko. V Programu upravljanja območij Natura 2000 (2015–2020) (sprejela Vlada Republike Slovenije s sklepom št. 00719-6/2015/13 dne 9. 4. 2015, popravke pa dne 28. 5. 2015 in 24. 3. 2016, ter podaljšanje uporabe dne 7. 1. 2021, v nadaljevanju PUN) je kot podrobnejši varstveni cilj za podhujko navedeno stanje habitata brez stalnih svetlobnih teles, za smrdokavro pa cilj ohranjanje suhozidov. Suhi zidovi so pomemben del habitata za živali, ki zidove uporabljajo kot mesta za gnezdenje in iskanje hrane.

Na podlagi opravljene ocene vplivov posega ugotavljamo, da posledice učinka načrtovanega posega **niso bistvene (ocena C)** in ne bodo škodljivo vplivale na stanje varovanih vrst in habitatnih tipov ter na varstvene cilje varovanega območja, na njegovo celovitost in povezanost **ob upoštevanju sledečih omilitvenih ukrepov (pogojev):**

- Zaradi zmanjšanja negativnih učinkov svetlobnega onesnaževanja in možnosti poslabšanja ugodnega stanja varovanih živalskih vrst, kot je npr. podhujka, se načrtovanega objekta ne osvetljuje.
- Zaradi ohranjanja ugodnega stanja smrdokavre se kamnite suhozide ohranja in obnavlja. Obnova obstoječih suhozidov ali izgradnja novih se izvede na tradicionalen način, brez uporabe veziv (betona).
- Morebitno odstranjevanje lesne zarasti se izvede izven spomladanskega časa, ki je gnezditveno obdobje ogroženih, zavarovanih vrst ptic in vrst zaradi katerih je bilo

razglašeno območje Natura 2000, kot je npr. rjavi srakoper. Poseganje v vegetacijo in odstranjevanje lesne zarasti se izvaja v času od 1. avgusta tekočega leta do 1. marca naslednjega leta.

Če se ocena vpliva uvrsti v velikostni razred C, vplivi na varstvene cilje posameznih varovanih območij in njihovo celovitost ter na povezanost skladno s 25. členom Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja niso škodljivi. Skladno s 105. a členom Zakona o ohranjanju narave je v primeru odsotnosti škodljivih vplivov na varstvene cilje varovanih območij ocena vplivov gradnje objekta ugodna oziroma je gradnja takšnega objekta **sprejemljiva**.

Glede na navedeno menimo, da je načrtovan poseg **sprejemljiv ob upoštevanju zgoraj navedenih omilitvenih ukrepov (pogojev)**. Obenem opozarjamo na upoštevanje sledečega:

- V času gradnje in po njej je potrebno zagotoviti vse tehnične in druge ukrepe za preprečitev kakršnegakoli onesnaženja tal in okolice (npr. z naftnimi derivati, hidravličnimi olji ...).
- Ves odpadni gradbeni material, zemeljski višek in druge odpadke naj investitor oz. izvajalec del odpelje na za ta namen urejeno odlagališče. Odlaganje odpadkov v naravo ni sprejemljivo.
- Med zemeljskimi deli lahko pride do odkritja potencialnih geoloških naravnih vrednot (minerali, fosili, tektonske strukture) in podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot (jame, brezna). Na podlagi 74. člena ZON mora fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost med katero je prišlo do najdbe, začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o najdbi nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave. Enako velja v primeru najdb jamskih objektov v skladu z 22. členom Zakona o varstvu podzemnih jam (*Uradni list RS, št. 2/04, 61/06 – ZDru-1, 46/14 – ZON-C in 21/18 – ZNOrg*).

Pripravila:

Astrid Ličen
naravovarstvena svetovalka

Klavdij Bajc
naravovarstveni svetnik, Vodja
OE Nova Gorica

